

AANKOMST IN AMSTERDAM

Met de trein

► VANUIT HET CENTRAAL STATION

Het Centraal Station in het centrum van de stad wordt grondig gerenoveerd (einde voorzien in 2017) en is een halteplaats voor de Thalys en de intercitytreinen uit Brussel.

Verbindingen – Het is de voornaamste uitvalsbasis voor het vervoer binnen de stad. Een netwerk van trams, metro's en boten brengt u naar uw hotel.

Te voet – Het centrum van de stad bereikt u het snelst te voet. De Dam ligt slechts op 400 m van het station!

Per fiets – De fietsverhuurders wachten u op bij de uitgang van het station. 'Fietsen', blz. 8.

Met het vliegtuig

► VANAF SCHIPHOL (AMS)

De luchthaven ligt 18 km ten zuidwesten van het centrum.

 0900 01 41 - www.schiphol.com

Trein – Naar het Centraal Station, overdag om de 15 min., tussen 1.00 u en 6.00 u om het uur - € 3,8/enkele rit - www.ns.nl.

Bus 370 – Naar het zuiden en het centrum van Amsterdam, ongeveer elke 30-45 min. tussen 6.00 u en 1.00 u. Haltes: Amstelveenweg, Haarlemmermeerstation, Museumplein, Leidseplein en Marnixstraat - € 5/enkele rit. Ongeveer 25 min. tot het Leidseplein - www.connexxion.nl.

Airport shuttle – Busverbinding tussen de luchthaven en een honderdtal hotels

in het centrum, elke 20 min. tussen 6.00 u en 21.00 u - € 16/enkele rit of € 26/HT - www.airporthotelshuttle.nl.
Taxi – Ongeveer € 40 voor een rit naar het centrum. Afhankelijk van de verkeersdruk duurt de rit 25 tot 50 min.

Met de bus

Amstelstation (Julianaplein 5 - (020) 560 87 88), halteplaats van de Euroliniesbussen. Nabij het metrostation Amstel, verbonden met het Centraal Station via lijn 51, 53 en 54.

SPECIALE TRAMLIJN

► **Uurregeling:** 6.00-0.30 u.

► **Kaartjes en tarieven:** Enkel ticket: ticket voor 1 zone, geldig gedurende 1 uur, € 2,70 (kaartje laten afstempelen bij het instappen en het uitstappen).

GVB-kaartje: geldig voor 1 persoon gedurende 1 tot 7 dagen (€ 7,50/24 uur tot € 21/96 uur). Hiermee kunt u onbeperkt met de tram, bus of metro reizen. Het kaartje wordt geactiveerd bij het eerste gebruik. Te koop bij het VVV-kantoor of bij de verdelers aan de metro- en tramhaltes. www.gvb.nl.

 'Openbaar vervoer', blz. 13.

I Amsterdam: toeristenpas (24 uur, 48 uur of 72 uur) waarmee u onder meer onbeperkt toegang heeft tot het openbaar vervoer. 'Bezichtiging', blz. 6.

PRAKTISCHE INLICHTINGEN

Adressen

De straten langs de kanalen zijn altijd genummerd vertrekkende vanaf het Centraal Station en steeds in tegenwijzerszin.

Ambassades

Het merendeel van de ambassades is in Den Haag.

Ambassade van België – Aangezien er in Amsterdam geen consulaat is, moet u zich wenden tot de ambassade in Den Haag – Alexanderveld 97 - ☎ (070)312 34 56 - www.diplomatie.be

Banken

🕒 'Openingstijden', blz. 13.

Bezichtigen

De toegangsprijzen van de Amsterdamse musea zijn redelijk hoog (tussen € 6 en € 15), ondanks de mooie kortingen voor kinderen, studenten en 65-plussers.

Indien u de verschillende musea wenst te bezoeken, doet u er goed aan een I Amsterdam Card (zie verder) of een **Museumkaart** aan te kopen.

I (am) Amsterdam Card – www.iam-amsterdam.com. Heel interessant indien u in zo weinig mogelijk tijd zoveel mogelijk musea wilt bezichtigen. De kaart is 24 u (€ 40), 48 u (€ 50) of 72 u (€ 60) geldig en geeft toegang tot de voornaamste musea in Amsterdam (Van Gogh Museum, Stedelijk Museum, Tropenmuseum, Rembrandthuis, Amsterdams Historisch Museum enz.). U vermijdt niet alleen lan-

ge wachtrijen aan de kassa's (de meeste musea hebben een aparte ingang voor mensen met een I Amsterdam Card), u kunt ook onbeperkt gebruikmaken van het openbaar vervoer van de GVB (bus, tram, metro), u heeft recht op een rondvaart van een uur en op verschillende kortingen. Ze wordt verkocht in de VVV-kantoren, in sommige hotels en bij de GVB-kantoren. (🕒 'De reis voorbereiden', blz. 5).

Museumkaart – www.museumkaart.nl. Deze staat op naam, is een jaar geldig en geeft toegang tot meer dan 400 musea in Nederland. Ze is te koop bij de

HULPVERLENING

Noodnummer: ☎ 112

Medische urgentie:

☎ (020) 555 55 55

Dokters 24 u/24 :

☎ (020) 592 34 34

Apothekers 24 u/24 :

☎ (020) 694 87 09

Tandarts: ☎ 0900 821 22 30

Toeristische hulpdienst:

☎ (020) 625 32 46

Verlies van bankkaart: Bel naar het nummer dat u door uw bank werd opgegeven om uw kaart te blokkeren.

Visa: ☎ (020) 660 06 11 of 0032 70 344 344

MasterCard: ☎ (020) 660 06 11 of 0032 70 344 344

AmericanExpress: ☎ 020 504 86 66

De huisjes met voortuin die u nu nog in het begijnhof kunt zien, stammen uit de 17de en 18de eeuw.

© Shutterstock/Mario Savoia

OPENBARE TELEFOONCELLEN

U kunt ze herkennen aan hun groene kleur. Ze werken met muntjes of telefoonkaarten die te koop zijn in postkantoren en krantenwinkels. Telefoon gesprekken zijn goedkoper na 20.00 u.

GSM-TOESTELLEN

Wilt u uw gsm-toestel gebruiken in Nederland, vergeet dan niet bij uw operator de internationale optie te laten activeren. Blijft u langere tijd in Nederland, dan is het vaak raadzaam ter plaatse een nieuwe simkaart te kopen zodat u een lokaal telefoonnummer heeft en dus binnen Nederland geen internationale gesprekken hoeft te betalen.

Toiletten

De meeste openbare toiletten en toiletten in kroegen zijn betalend.

 De winkel 2theloo, blz. 43.

Uit eten

Amsterdam is een toeristische en handelsstad. Heel wat restaurants bieden daarom voordelige lunches aan op weekdagen. U kunt 's middags ook terecht in een van de vele eetcafés die een zeer aan te raden alternatief vormen en ook door de Amsterdamers zelf druk bezocht worden. Heel wat restaurants openen pas 's avonds de deuren. Men eet er relatief vroeg (18.00 u) en de keukens sluiten vaak al om 21.30 u de service af. Houd er ook rekening mee dat plat water, net als in België, niet gratis is.

 'Fooien', blz. 9 en 'De beste adresjes/ Uit eten', blz. 26.

Wellevendheid

Wandelen – Tracht snel te ontdekken hoe de fietspaden aangeduid zijn. Gebruik ze niet als voetpad: u loopt de kans om vergereden te worden door een Amsterdammer in volle vaart...

Uitnodiging – Bent u uitgenodigd bij een Nederlander? Wees dan op tijd en breng een ruiker bloemen mee, zelfs voor mannen, of een fles wijn. Vergeet niet dat Nederlanders vroeg eten en trek uw schoenen uit alvorens binnen te gaan. In calvinistische gezinnen is zondag een heilige dag en er wordt dan niemand uitgenodigd.

Kennismaking – Nederlanders geven vaak de indruk bij een eerste kennismaking niet echt geïnteresseerd te zijn in hun gesprekspartner. Deze houding komt overgewaaid uit het protestantisme. Betreedt u echter het privéterrein van de mensen en komt uw houding over als 'asociaal', zullen Nederlanders u algauw tot de orde roepen. In Nederland bestaan er geen vaste kledingsvoorschriften.

Geldzaken – In Nederland betaal je voor zowat alle diensten (zoals openbare toiletten). Op restaurant betaalt men ook vaak 'op zijn Hollands': ieder voor zich.

Winkelen

 Zie onder 'De beste adresjes/ Winkelen', blz. 40, 'Amsterdam verkennen', blz. 132 indien u enkele van de lokale specialiteiten mee naar huis wilt nemen.

EVENEMENTENKALENDER

De website van het VVV-kantoor en het maandblad *Time Out Amsterdam* (📍 blz. 9) houden u op de hoogte van de evenementen en programma's van de week.

Jaarlijkse evenementen

JANUARI-FEBRUARI-MAART

- ▶ **Chinees Nieuwjaar**, optocht rond de Nieuwmarkt.
- ▶ **Carnaval**, verkleedfeest.
- ▶ **Stille Omgang**, zo. het dichtst bij 15 maart, herdenking van het Mirakel van Amsterdam (📍 blz. 60). www.stille-omgang.nl

APRIL

- ▶ **Nationaal Museumweekend**, 2de weekend, Gratis toegang tot alle musea.
- ▶ **Bloemencorso**, laatste weekend van de maand, van Noordwijk naar Haarlem. www.bloemencorso.info
- ▶ **Koningsdag**, 27 april. Nationale feestdag. De verjaardag van de koning is veruit het belangrijkste feest in de stad. Duizenden mensen, gekleed in het oranje (ter ere van de koninklijke familie Oranje-Nassau), trekken naar de stad voor een reusachtig feest.

MEI

- ▶ **Bevrijdingsdag**, op 5 mei, herdenking van het einde van de Duitse bezetting in 1945.
- ▶ **Nationale Molendag**, 2de za.
- ▶ **Art Amsterdam**, 1 week eind mei. Hedendaagse kunst in het tentoonstellingspark. www.artamsterdam.nl

- ▶ **Feest van de nieuwe maatjes**, de 31ste, in alle viskraampjes.

JUNI-JULI

- ▶ **Openluchttheater Vondelpark**, juni-aug., wo.-zo. Gratis concerten en optredens. www.openluchttheater.nl
- ▶ **Amsterdam Roots**, midden juni, Oosterpark, wereldmuziekfestival. www.amsterdamroots.nl

- ▶ **Holland Festival**, het grootste culturele festival van het land: concerten, opera's, ballet enz. in de verschillende theaters. www.hollandfestival.nl

AUGUSTUS

- ▶ **Gay Pride**, 1ste weekend. Grote parade op de grachten. www.amsterdamgaypride.com
- ▶ **De Parade**, 1ste twee weken, Martin Luther King Park, festival geïnspireerd op de traditionele circussen. www.mobilearts.nl
- ▶ **Grachtenfestival**, 3de week, festival voor klassieke muziek rond de Grachtengordel. www.grachtenfestival.nl
- ▶ **Uitmarkt**, laatste weekend, start van het nieuwe cultuurjaar: gratis concerten en voorstellingen op de pleinen van de stad. www.uitmarkt.nl

SEPTEMBER-OKTOBER

- ▶ **Open Monumentendag**, 2de weekend van sept. www.openmonumentendag.nl
- ▶ **Jordaan Festival**, weekend midden sept., markt, straatanimatie, concerten in de Jordaan. www.jordaanfestival.nl
- ▶ **ING Amsterdam marathon**, midden okt. www.ingamsterdammarathon.nl

OVERNACHTEN

Het bruisende historische centrum kent tal van hotelletjes, maar wie op zoek is naar meer charme en comfort, zoekt best een verblijfplaats rond de Grachtengordel, de Jordaan of de museumwijk. Overnachten in het toeristische en economische hart van de stad is duur ongeacht het type logies: voor minder dan € 100 voor een tweepersoonskamer is er niet zoveel degelijks beschikbaar. De prijzen, die tijdens de week lager liggen, kunnen in het laagseizoen gemakkelijk met 30 % dalen. **Reserveer ruim op voorhand!** Neem een kijkje op de websites van de hotels of op www.lindbergh.nl (last-minute reservaties), www.visitamsterdam.nl (reserveringscentrale van het VVV-kantoor), www.weekendhotel.nl (hotels, appartementen, woonboten, B&B), www.bedand-breadfast.eu (een ruime keuze van B&B in heel Europa), www.frederic.nl (naast fietsen vindt u hier ook tal van overnachtingsmogelijkheden).

🕒 *Onderstaande adresjes vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van de cover: zoek het overeenkomstige nummer (bv. ①). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze uitneembare kaart.*

Het historisch centrum

TUSSEN € 80 EN € 120

① **CC Hotel – Vouwkaart D2-3** - Warmoesstraat 42 - ☎ (020) 527 00 27 - www.hotelcc.nl - 75 kamers. Een design interieur, de aanvaardbare prijzen en de vrij rustige kamers (ondanks de

centrale ligging) maken van dit nieuwe hotel dicht bij het station een uitstekend adresje. Sommige kamers bieden uitzicht op het Damrak en het kanaal.

LUXE

② **Amrâth – Vouwkaart D3** - Prins Hendrikkade 108 - ☎ (020) 552 00 00 - www.amrathamsterdam.com - 165 kamers - 📺. In dit juweeltje van de Amsterdamse school, het voormalige Scheepvaarthuis, is nu een prachtig hotel ondergebracht. De grote ruimtes, de ramen met mariene versieringen en de kofferzaal, die omgetoverd is tot wijnkelder, zijn al even indrukwekkend als de comfortabele kamers.

De noordelijke grachten

TUSSEN € 80 EN € 120

③ **Brouwer – Vouwkaart C2** - Singel 83 - ☎ (020) 624 63 58 - www.hotelbrouwer.nl - 8 kamers - 📺. Een uiterst charmant grachtenhuis (1652) met ouderwets bemeubelde kamers die uitkijken over de gracht, mooie parketvloeren, tegels van Delfts aardewerk, erg vriendelijk onthaal...

④ **Truelove Antiek & GH – Vouwkaart C2** - Prinsenstraat 4 - ☎ (020) 320 25 00/062 480 56 72 - www.truelove.be - 16 kamers en appart. Of u nu kiest voor de mooie kamers boven de antiekzaak van de eigenaars of voor de keurige bemeubelde studio's, u bent overal zeker van een rustig en comfortabel verblijf.

TUSSEN € 120 EN € 200

⑤ **Wiechmann – Vouwkaart B4** - Prinsengracht 328-332 - ☎ (020) 626

UIT ETEN

Wie met een klein budget reist, zal zijn maag kunnen vullen in het historisch centrum waar tal van eettentjes te vinden zijn. Of ga even langs bij een van de vele **viskraampjes** op de bruggen. Voor een lichte, gezellige lunch kunt u terecht in de **eetcafés** (soep, salades, taartjes) in de wijken buiten het centrum, zoals de Jordaan. Een copieus lokaal ontbijt kan u al snel 'bezighouden' tot het diner, of toch zeker tot het aperitief, een onmisbaar plaatselijk ritueel. Sommige **restaurants** voorzien 's middags een lichte kaart, maar de meeste zijn pas 's avonds geopend. Vergeet vooral niet vooraf te reserveren! Meer praktische informatie vindt u onder *Uit eten* op blz. 16. Het onderdeel *Lekkernijen* op blz. 132 geeft een overzicht van de typisch Hollandse specialiteiten.

📍 *Onderstaande adresjes vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van de cover: zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze uitneembare kaart.*

Het historisch centrum en de rosse buurt

► LUNCH

MINDER DAN € 10

45 **Latei – Vouwkaart D3** - Zeedijk 143 - Nieuwmarkt - ☎ (020) 625 74 85 - ma.-wo. 8.00-18.00 u, do.-vr. 8.00-22.00 u, za. 9.00-22.00 u, zo. 11.00-18.00 u. Aangenaam café annex curiosazaak met lekkere gebakjes,

soep of broodjes die u kunt proeven te midden van een wirwar aan snuisterijen uit de jaren 1960-1970. Op vrijdag- en zaterdagavond Ethiopisch menu (ongeveer € 13).

57 **Sie Joe – Vouwkaart C3** - Gravenstraat 24A - 1, 2, 5 - ☎ (020) 624 18 30 - www.siejoe.com - ma.-za. 12.00-19.00 u. Aan de voet van de Nieuwe Kerk ligt een pretentieloos Indonesisch eethuis. De kaart is beperkt maar voldoende, met keuze uit noedels-, rijst- en satégerechten.

59 **Stubbe's Harring – Vouwkaart C2** - Singel 8 - 18, 21 - di.-za. 11.00-17.30 u. Dit viskraampje op de brug tussen Nieuwendijk en de Haarlemmerstraat verkoopt verse maatjes en paling, overheerlijk met wat uien en brood.

TUSSEN € 10 EN € 25

22 **Gartine – Vouwkaart C4** - Taksteeg 7 - 4, 9, 14, 16, 24, 25 - ☎ (020) 320 41 32 - www.gartine.nl - wo.-zo. 10.00-18.00 u. Wat een contrast met de naburige, rumoerige Kalverstraat! In dit mooie, ouderwetse theehuis kunt u genieten van allerlei gebakjes en uitstekende bioproducten, geteeld in de moestuin van de eigenaars.

18 **De Bakkerswinkel – Vouwkaart D3** - Warmoesstraat 69 - 4,5 - ☎ (020) 489 80 00 - www.debakkerswinkel.nl - di.-za. 8.00-18.00 u, zo. 10.00-17.00 u. In deze wandelstraat ligt dit leuke etablissement waar de bezoeker maar moeilijk het buffet van taarten en broodjes kan weerstaan. De confituur is er overheerlijk! Andere adresjes: Warmoesstraat

133, Roelof Hartstraat 68 en Regulatourshuis 1 (bij de ophaalbrug).

41 Kantijl en de Tiger – Vouwkaart C4 - Spuistraat 291-293 - 1, 2, 5 - ☎ (020) 620 09 94 - www.kantijl.nl - 12.00-23.00 u. Een van de bekendste Indonesische restaurants met lekkere gerechten, redelijke prijzen en snelle en efficiënte bediening. Kies voor de uitgebreide rijsttafel (voor 2 pers.) of voor de kleinere versie, de *rames*.

► DINER

TUSSEN € 10 EN € 25

26 Café Bern – Vouwkaart D3 - Nieuwmarkt 9 - Nieuwmarkt - ☎ (020) 622 00 34 - dag. 18.00-23.00 u - *gesl. tussen midden juli en midden aug.* In deze ongedwongen bruine kroeg, die zo weggeplukt lijkt uit een schilderij van Jan Steen, staan twee huisspecialiteiten op het menu: kaasfondue en vleesfondue (vlees klaargemaakt in lookboter met fijne kruiden). Reserveer vooraf!

40 Humphrey's – Vouwkaart C3 - Nieuwezijds Voorburgwal / Nieuwezijds Kolk 23 - 1, 2, 5 - ☎ (020) 422 12 34 - www.humphreys.nl - 17.00-22.00 u, vr.-za. 22.30 u. Dit restaurant valt in de smaak door zijn goede prijs-kwaliteitsverhouding en zijn uitgebreide keuze typisch Hollandse gerechten. Formule met voorgerecht, hoofdgerecht en dessert voor € 23,95. Rustiek interieur in een oud pakhuys.

TUSSEN € 25 EN € 40

36 Haesje Claes – Vouwkaart C4 - Spuistraat 275 - 1, 2, 5 - ☎ (020) 624 99 98 - www.haesjeclaes.nl - 12.00-22.00 u. In deze drie 16de-eeuwse huizen vindt u een eenvoudige maar stevige traditionele keuken. 's Winters kunt u zich verwarmen bij een heerlijke

stamppot met worst, spek, groenten en aardappelen.

39 Harkema – Vouwkaart C4 - Nes 67 - 4, 9, 14, 16, 24, 25 - ☎ (020) 428 22 22 - www.brasserieharkema.nl - 11.00-1.00 u. Het interieur in dit voormalig tabakspakhuis is van Ronald Hooft en Herman Plast. De internationale keuken is weinig verrassend, maar wel lekker.

42 Kapitein Zeppos – Vouwkaart C4 - Gebed Zonder End 5 - 4, 9, 14, 16, 24, 25 - ☎ (020) 624 20 57 - www.zeppos.nl - ma.-do. 12.00-1.00 u, vr.-za. 12.00-3.00 u. Dit restaurant, verborgen in een steegje, lijkt wel een danstent. Het kreeg de naam van een Belgische televisieheld uit de jaren 1960. 's Middags krijgt u er broodjes, 's avonds een meer uitgebreide maaltijd.

MEER DAN € 40

62 D'Vijff Vlieghe – Vouwkaart C4 - Spuistraat 294-302 (via Vlieghende-steeg 1) - 1, 2, 5 - ☎ (020) 530 40 60 - www.thefiveflies.com - 18.00-22.00 u. Voor dit restaurant werden vijf 17de-eeuwse huizen omgevormd tot een doolhof van kleine, rustieke en charmante eetruimtes, waar gasten kunnen proeven van uitstekende Nederlandse gerechten met een moderne toets. Ruime keuze van jenever en likeur.

60 Supper Club – Vouwkaart C3 - Jonge Roelensteeg 21 - 1, 2, 5 - ☎ (020) 344 64 00 - www.supperclub.nl - wo.-za. 20.00-1.00 u. Uitgestrekt op een aanligbed, net als bij de Romeinen, kunnen gasten proeven van een verrassingsdiner op de tonen van de muziek van de dj's en onderbroken door opvoeringen. De slagzin hier: 'Hier is alles mogelijk.' Enkel na reservering.

HET HISTORISCH CENTRUM ★★★

Geografisch gezien komt deze wijk overeen met de 16de-eeuwse stad, voor de aanleg van de grote grachten in het westen. Hier ontscheepten de zeelieden die blij waren na een lange reis terug voet aan wal te zetten. Vandaag hebben toeristen hun plaats ingenomen en worden zij op hun beurt bekoord door de Dam waar de eerste dijk werd aangelegd en die nu het kloppende hart van de stad is geworden. Misschien een tikkeltje te commercieel? Ongetwijfeld, maar dwaal even af langs een of andere gracht of open de deur van een typisch bruine kroeg en u herontdekt beslist de magie van de Gouden Eeuw.

► **Bereikbaarheid:** Vanaf het Centraal Station (treinen, ferry's, metro) doorkruisen trams het historisch centrum in zuidelijke richting: 1, 2, 5 via het Spui en 4, 9, 14, 16, 24 via de Dam en Rokin. **Zie uitneembare vouwkaart C3-4, D2-3-4 en detailkaart blz. 56-57.**

► **Aanrader:** Besteed niet alleen aandacht aan deze wijk. Er is nog zoveel meer te zien!

De **Nieuwe Zijde**, die hier staat beschreven, omvat het westen van het historisch centrum en werd van de **Oude Zijde** (📍 blz. 65) gescheiden door de Amstel.

Centraal Station

Detailkaart C-D 1

Het Centraal Station werd tussen 1881 en 1889 gebouwd op drie kunstmatig aangelegde eilanden op het **IJ**, op de plaats waar voordien de haven lag. Het is vaak het eerste wat u ziet wanneer u de stad bezoekt. De architecten Adolf Leonard van Gendt (1835-1901) en Pierre Cuypers (1827-1921) leverden een gigantisch neorenaissancistisch bouwwerk op uit rode en witte baksteen en dat rust op **8700 heipalen**. Naast een druk spoorwegstation bevat het gebouw ook een aanlegkade voor veerboten, een metrostation en een tramhalte. Het wordt momenteel grondig gerenoveerd en zou tegen 2017 volledig afgewerkt moeten zijn. Na een bezoekje

aan de belle-époquebrasserie *Eerste Klas* (toegang via de perrons) verlaat u het station langs het **Stationsplein**, dat bruist onder een voortdurend komen en gaan van reizigers.

Damrak

Detailkaart B-C2

Het Damrak werd in 1672 bijna volledig opgevuld voor de aanleg van de drukke verkeersader tussen het Centraal Station en de Dam. Van de oorspronkelijke gracht blijft enkel nog een klein bekken over waar de rondvaartboten zijn aangemeerd. De straat met tal van souvenirwinkeltjes en cafés is nog weinig aantrekkelijk, met uitzondering dan van de Beurs van Berlage aan de oostzijde van de laan.

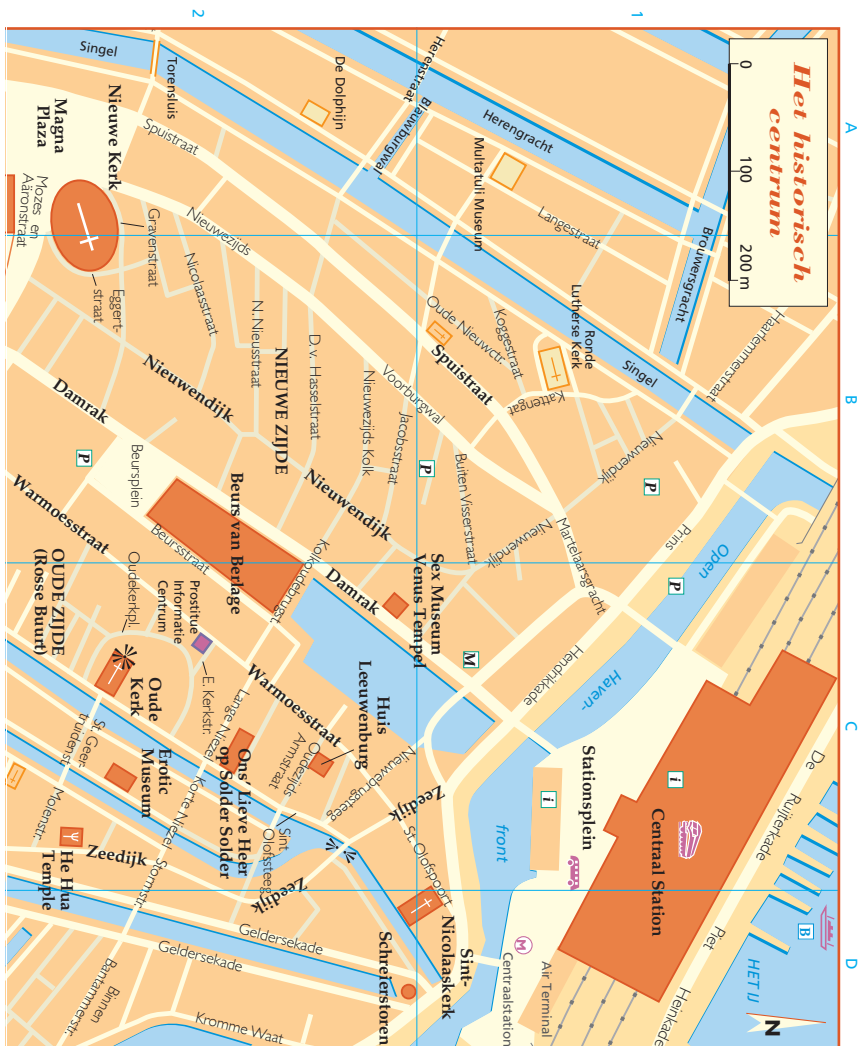
Beurs van Berlage ★

Detailkaart B-C2

Damrak 243 - 📍 (020) 530 41 41 - www.beursvanberlage.nl - enkel ge-

opend tijdens de tentoonstellingen en concerten - café: 11.00-18.00 u. Achter de sobere rode bakstenen gevel uit 1903 schuilt een meesterwerk van **Hendrick Petrus Berlage** (📍 blz. 128), die functionaliteit hoog in het vaandel draagt en een pioniersrol vervulde voor de moderne Nederlandse architectuur. Hij realiseerde hier een totaalpakket, een perfect huwelijk tussen architectuur, schilderkunst, beeldhouwkunst en poëzie (kernspreuken op de gevel en op de toren). Sinds 1987 wordt de Grote Zaal met haar overdekte galerijen gebruikt als cultureel centrum. Om een beter beeld te krijgen van de architectuur aan de binnenzijde van het gebouw hoeft u niet noodzakelijk een tentoonstelling te bezoeken, maar kunt u ook een glaasje drinken in het **beurscafé**.

Dam ★

Detailkaart B3

Hier bevinden we ons in het **geografische en historische centrum** van de stad. Het voornaamste plein van Amsterdam ligt op het kruispunt van twee grote verkeersaders: het Damrak en het Rokin, op de plaats van de dam in de Amstel. Sinds de bouw van het plein, waar vroeger de markt voor de binnenstad werd gehouden, is het altijd het decor geweest van volksfeesten en allerhande manifestaties. In de jaren 1960 was het plein het trefpunt van de hippies; nu worden er tal van evenementen georganiseerd en is het een trekpleister waar zowel de plaatselijke jeugd als de vermoeide toeristen even komen verpozen. Het Koninklijk Paleis en de Nieuwe Kerk (📍 zie verder) zijn

de twee interessantste gebouwen die aan de Dam liggen, maar let ook op nr. 11 op het huis dat de naam **De Wildeman** draagt, het oudste huis aan het plein (1632).

Aan de oostzijde van het plein staat het **Nationaal Monument** (1956), een 22 m hoge obelisk, gemaakt door de beeldhouwer John Raedecker. Het bevrijdingsmonument symboliseert de lijdende mensheid, gebukt onder de gesel van de oorlog. Het monument wordt geflankeerd door de twee leeuwen uit het rijkswapen en bevat aarde afkomstig uit de provincies van Nederland en uit voormalig Nederlands-Indië.

Koninklijk Paleis ★

Detailkaart A3

Dam - 📍 (020) 620 40 60 - www.paleisamsterdam.nl - sept.-juni: dag. behalve ma. 12.00-17.00 u; juli-aug.: 12.00-17.00 u; soms gesloten tijdens koninklijke recepties, zich steeds informeren - € 7,50 (kinderen € 3,75, -5 jaar gratis).

In 1648 begon **Jacob van Campen** met de bouw van een stadhuis dat het oude middeleeuwse stadhuis moest vervangen. Onder Lodewijk Napoleon, broer van keizer Napoleon, werd het in 1808 een koninklijk paleis.

Het **zware bouwwerk in classicistische stijl** en in edele materialen (Bentheimsteen, marmer), steunt op **13.659 houten palen**. De gevels aan de oost- en westzijde bezitten timpanen met beeldhouwwerk van Artus Quellinus de Oude. Deze Antwerpse kunstenaar verzorgde ook de decoratie van het interieur. Boven de westelijke gevel herinnert het beeld van Atlas

met de wereld op zijn schouders aan de dominante positie van de handelsstad tijdens de Gouden Eeuw.

Binnen ontdekt u een schare aan zalen en salons die versierd zijn met schitterend **beeldhouwwerk**★. De belangrijkste ruimte is ongetwijfeld de **Burgerzaal**★, waar in de vloer het oostelijke en westelijke halfrond zijn afgebeeld, net als het noordelijke firmament. Vandaag de dag verblijft de koninklijke familie in het paleis Huis ten Bosch in Den Haag, maar het gebouw in Amsterdam wordt nog steeds gebruikt voor verschillende ceremonies.

Nieuwe Kerk ★★

Detailkaart A2

Dam – ☎ (020) 638 69 09 - www.nieuwekerk.nl - 10.00-17.00 u - *gesl.*
1 jan. en 25 dec. *Prijs afhankelijk van de tentoonstellingen.*

Dankzij haar centrale ligging worden hier de Nederlandse vorsten gekroond: van Willem I in 1815 tot koning Willem-Alexander in 2013.

In 1408, een eeuw na de start van de bouw van de Oude Kerk (🕒 'Oude Kerk',

blz. 65), gaf de bisschop van Utrecht toestemming tot de bouw van deze nieuwe kerk, mede door de toenevende stijging van het bevolkingsaantal. Het heiligdom kreeg meteen de naam 'Nieuwe Kerk'. De kerk werd opgetrokken in **laatgotische stijl** en vertoont reeds enkele trekken van de renaissance. In 1645 werd ze echter verwoest door brand. Doordat bij de bouw van het naburige Koninklijk Paleis het grootste deel van de beschikbare gelden werd opgebruikt, kreeg de Nieuwe Kerk nooit de toren die **Jacob van Campen** voorzien had.

De Nieuwe Kerk werd herhaaldelijk door brand verwoest en menigmaal geplunderd. Het **interieur**★★ van de inmiddels protestantse kerk werd telkens in ere hersteld: de sierlijke en lichte binnenkant van de kerk wordt verlicht door 75 ramen. Uw aandacht wordt ook onmiddellijk getrokken door het houten gewelf en de majestueuze **orgelkast**★★ uit 1650, gebouwd naar een ontwerp van Jacob van Campen.

Let ook op de imposante **preekstoel**★★ (1649-1664), de grootste in Europa, en zijn mooie versieringen.

HET MIRAKEL VAN AMSTERDAM

Op 15 maart 1345 braakt een stervende man in een straatje bij Rokin de heilige hostie uit nadat hem de ziekencommunie was gegeven. Het braaksel, inclusief de heilige hostie, werd in het haardvuur gegooid, maar de volgende ochtend bleek dat de hostie ongeschonden uit het vuur tevoorschijn kwam. Algauw stroomden de pelgrims toe en droegen, naar men zegt, bij tot de welvaart van de stad. Jaarlijks wordt het mirakel herdacht tijdens De Stille Omgang, in de nacht van zaterdag op zondag, na 15 maart.

🕒 Zie ook onder het *Amsterdams Historisch Museum* (blz. 61) en de *Engelse Kerk* (blz. 62).

Het koor wordt van het schip gescheiden door een mooi geelkoperen **koorhek**★, een meesterwerk van Johannes Lutma, Amsterdams edelsmid en vriend van Rembrandt. In het koor bevindt zich het **praalgraf van Michiel de Ruyter**★ (1607-1676), een van de grootste admiralen die Nederland gekend heeft.

Loop bij het verlaten van de kerk door de **Eggertstraat** en de **Gravenstraat**, twee charmante straatjes waar zich ook het proeflokaal **De Drie Fleschjes** bevindt (☞ 'De beste adresjes/lets drinken', blz. 34).

Magna Plaza

Detailkaart A2

Nieuwezijds Voorburgwal 182.

Achter het Koninklijk Paleis bevindt zich het vroegere postkantoor uit 1899 van C.G. Peters. Dit imposante gebouw in neogotische stijl huisvest sinds 1992 een luxueus winkelcentrum (☞ 'De beste adresjes/Winkelen', blz. 42) tussen de sierlijke bogengalerijen.

Madame Tussaud Scenerama

Detailkaart B3

Dam 20 - ☞ (020) 522 10 10 - www.madametussauds.nl - 10.00-17.30 u; juli-aug. 10.00-20.30 u - € 21 (5-15 jaar € 16, -5 jaar gratis).

Dit is het kleine broertje van het beroemde Madame Tussaud's Waxworks in Londen. Het toont bekende personages uit Nederland en het buitenland. De nadruk ligt ongetwijfeld op de Gouden Eeuw in Amsterdam, met als blikvanger een interessante **draaiende maquette van de stad**.

Kalverstraat en Rokin

Detailkaart B3-4

Deze twee drukke verkeersassen verbinden de Dam met het **Muntplein** (☞ blz. 76). De **Kalverstraat** is de voornaamste winkelwandelstraat van de stad waar u alle belangrijke internationale prêt-à-portermerken vindt, waardoor het in deze straat tijdens het weekend krioelt van de kooplustige wandelaars...

De grote verkeersader in het centrum, in het verlengde van het Damrak (☞ blz. 54), **Rokin**, vormt eigenlijk het laatste stukje van de Amstel. Van deze ooit grote binnenhaven (*rak-in*) blijft enkel nog een klein bekken over in de buurt van het Muntplein en ze is in het oosten afgebakend door het Allard Pierson Museum (zie verder). Ondanks enkele meer of minder geslaagde moderne bouwwerken wist de laan toch een aantal indrukwekkende, voornamelijk 19de-eeuwse gebouwen te bewaren. Let bijvoorbeeld op de nummers 91 en 145, beide ontwerpen van Philip Vingboons. Loop de laan langs de rechterkant omhoog en let op de kleine **Heilige Stede**, een kapel ter herinnering aan het mirakel van Amsterdam (☞ kadertje blz. 60).

Amsterdams Historisch Museum ★★

Detailkaart A3

Nieuwezijds Voorburgwal 357/Kalverstraat 92/Sint-Luciënsteeg 27 - ☞ (020) 523 18 22 - www.ahm.nl - 10.00-17.00 u - gesl. 1 jan., 30 april, 25 dec. - € 10 (kinderen € 5, -5 jaar gratis).

EEN 'GEZELLIGE' STAD?

Gezellig! Een woord volstaat om de sfeer te omschrijven. Amsterdam heeft de naam sympathiek, warm, hartelijk en verdraagzaam te zijn, een faam waar ze trots op zijn! En wanneer u enkele stappen in deze metropool zet, lijkt deze eerste indruk al snel bevestigd. Maar hoe zit het werkelijk?

Amsterdammers

Hoe herkent u ze? Voor buitenlandse bezoekers (ook voor Belgische) is de verkleuring van 'aa' naar 'ao' en van 'ee' naar 'ei' niet altijd evident en de echte 'volksklasse' valt nog amper te herkennen. Maar hun gevoel voor handel en hun koopmanszin is nog altijd prominent aanwezig. Toch mag men niet veralgemenen, want net als in vele andere westerse hoofdsteden zijn er nog maar weinig 'echte' Amsterdammers: de meeste inwoners kwamen hier terecht door hun studies of hun werk. De demografische ontwikkeling en de handelsbetrekkingen hebben de samenstelling en verdeling van de bevolking sterk beïnvloed. De inwoners zijn er relatief gezien jonger en kosmopolitischer dan in de rest van het land. De volkscultuur die ooit zo kenmerkend was voor de Jordaan, verdwijnt. De *gentrification* van het stadscentrum heeft vele gezinnen ertoe aangezet om naar de buitenwijken te verhuizen. In de gerenoveerde historische wijken en de Jordaan vindt men nu vooral docenten, geneesheren en jonge geldwolven die hun intrek genomen hebben boven oude handelszaken die intussen omgebouwd werden tot trendy restaurants. De

nieuwe wijken zoals het Oosterdok en de IJburg geven een meer realistisch beeld van de **sociale mengelmoe**s, mede gecreëerd door het stadsbestuur dat een quota van 30 % sociale woningen oplegt voor ieder nieuwbouwproject om zo de gettovorming te vermijden die het plaatselijke integratiemodel op de helling zou zetten.

Rijk aan diversiteit

Sinds de 16de eeuw zijn de autoriteiten er zich stellig van bewust welk een voordeel ze kunnen halen uit nieuwe gemeenschappen en hun ideeën. De religieuze tolerantie werkt als een magneet op bevolkingsgroepen die elders onderdrukt worden (Zuid-Europese joden, Poolse socinianen, Friese mennonieten) en die allen Amsterdam verrijken, in iedere betekenis van het woord! Reeds eeuwenlang is deze **culturele diversiteit** een bron van initiatief en creativiteit, twee pijlers die mee het succes van de stad bepalen. Het 'Venetië van het Noorden' telt een groot aantal immigranten – 47 % van de inwoners en niet minder dan **173 nationaliteiten!** Arbeiders uit de Maghreblanden en Turkije hielpen in de jaren 1960 mee bij de ontwikkeling van het land; creolen en hindoes uit Suriname en de Nederlandse Antillen (voormalige kolonies), Chinezen en meer dan 100.000 Europeanen en Noord-Amerikanen maakten de stad groot. Ondanks een uitgesproken antidiscriminerende politiek (de samenstelling van de gemeentebesturen moet een

waarheidsgetrouwe weergave zijn van de werkelijke samenstelling van de bevolking) wonen niet-westerse immigranten toch samen in de buitenwijken van de stad (Nieuwe West, Indische buurt, Zuidoost, de Bijlmer) en ontstaan er de laatste jaren al eens spanningen tussen de immigranten en de autochtone bevolking waardoor extreem rechts een ware opmars kent. De Nederlanders, die toch vertrouwen hebben in hun 'modelstaat', waren geschokt door de moordaan-slagen op de politicus Pim Fortuyn (in 2002 door een milieu-activist) en op de cineast Theo van Gogh (in 2004 door een moslimextremist). Gelukkig worden er ook tal van initiatieven genomen om het isolement en de stigmatisering van de verschillende bevolkingsgroepen tegen te gaan en de dialoog gaande te houden.

Verdraagzaamheid en zijn grenzen

De reputatie van Amsterdam steunt op het **verdraagzaamheidsbeginsel** – een gecontroleerde verdraagzaamheid die mogelijke uitpattingen in de kiem smoort. Reeds eeuwenlang is er nagenoeg vrij verkeer van boeken en vrijheid van meningsuiting. Zonder zo- maar een volledige vrijheid te tolereren hadden de verschillende provincies, mede onder invloed van hun eigen religieuze achtergrond, hun handels-situatie en hun politieke structuur, geen andere keuze dan bepaalde zaken toe te laten om de hele situatie beter onder controle te houden.

In de jaren 1960 ontwikkelde zich een protestcultuur aangestuurd door de **provobeweging** (opgericht in 1965 door Roel van Duijn): protest tegen

het kapitalisme, bewustmaking van de milieuproblematiek, seksuele vrijheid, kraken van leegstaande panden vormen de voornaamste thema's, vaak ondersteund door graffitiopschriften of evenementen. Dit ging gepaard met een geleidelijke verwereldlijking van de samenleving en een politieke kentering. De huidige politici zijn de erfgenamen van dit verdraagzaamheidsbeleid en zijn protestcultuur. Ze geven de voorkeur aan preventie en discrete controle en niet zozeer aan het verbod en de daaraan verbonden excessen. In de ogen van menig buitenlands bezoeker valt vooral het gedoogbeleid inzake **drugs en prostitutie** op – met de vele coffeeshops en raamprostitutie in de rosse buurt. Dit 'noodzakelijk kwaad' wordt omgeven door een gedoogzone die de grenzen van het werkelijke verbod wat verlegt – een systeem dat zeker geen wondermiddel is maar duidelijke regels en veelvoudig controles vereist. Ander voorbeeld van deze verdraagzaamheid is de vrije keuze van **onderwijs**: stedelijk, katholiek, vrij of alternatief onderwijs. Hoewel deze keuze ruim en uitgebreid lijkt, werkt dit principe ook een vorm van sociale scheiding en behoudzucht in de hand. Amsterdam is een toevluchtsoord geworden voor elkeen met een zogenaamd andere geaardheid. Homoseksuelen uit binnen- en buitenland wonen er zorgeloos zij aan zij met heteroseksuelen en leiden een druk cultureel en artistiek leven. Discriminatie is uit den boze en homohuwelijken zijn er sinds 2001 gelegaliseerd, een wereldprimeur die in hetzelfde jaar werd gestemd als de euthanasiewet.

EEN GROOT DORP

Amsterdam straalt rust uit. De 750.000 inwoners hebben bij de inrichting van de stad ook aan hun eigen welzijn gedacht. Iedereen leeft er zoals hij dat zelf wil, zolang hij de rust van de buur maar niet verstoort.

Uitzonderlijke levensstijl

De stad lijkt wel op een groot dorp waar alles op relatief korte afstand van elkaar ligt en de fiets koning is. Iedere wijk heeft zijn typische **marktjes en winkeltjes** die weten te overleven omdat grote handelszaken uit het straatbeeld geweerd worden. Het sociale leven speelt zich grotendeels af in de kroegen. **Stad en natuur** leven er harmonieus samen. Het water is alomtegenwoordig. De groene zones vormen de longen van het stedelijke dambord: 28 parken met Engelse tuinen, binnenplaatsjes (ouderwetse *hofjes* of moderne tuintjes), verborgen tuinen. Het stadsbestuur hecht groot belang aan de kwaliteit van het water en van de lucht en herbekijkt zijn **milieupolitiek** om de vier jaar.

Bij mooi weer vervagen de grenzen tussen **openbaar domein en privé-terreinen**. Bij gebrek aan plaats in de eigen woning worden de lunches of de avondjes onder vrienden spontaan in de parken georganiseerd. De stoep wordt een verlengde van het huis en krijgt de functie van speelplaats of terras waar de bewoners gezellig met de buren een aperitiefje nemen. Sommigen plaatsen er spontaan een bank of leggen er bloemenperkjes aan.

Amsterdammers stellen hun **privéleven** open voor de buren, want noch luiken noch gordijnen bedekken de ramen – het licht van de woonkamers vormt dan een mooie aanvulling op het schaarse zonlicht en laat een blik toe op een leven zonder geheimen (overblijfsel van het calvinisme).

Niet-alledaagse huizen

Amsterdam is het slachtoffer van zijn eigen succes en kampt met een enorm **plaatsgebrek**, zodat een woning vinden vaak een heel huzarenstuk is. Driekwart van de beschikbare woningen betreft huurhuizen en de wachttijd voor een sociale woning loopt op tot vijf jaar! Maar ook hier hebben de Nederlanders hun **creativiteit** getoond: woonboten en -aken, gestapelde containers voor de studenten, pakhuizen, silo's, molens of pompstations, alles kan als woning dienen. Op het Oosterdok werd een grootschalig en gedurfd project uit de grond gestampt (📍 blz. 110), net als op de kunstmatige eilanden van IJburg. Verlaten gebouwen die niet onmiddellijk een nieuwe bestemming krijgen, worden ingenomen door **krakers** die actief leegstaande panden opzoeken. Deze erfgenamen van de provobeweging beschuldigen bouwpromoteren ervan te speculeren op leegstaande panden. Maar de missie van de krakers wordt sinds 2010 ernstig bemoeilijkt: een wet bepaalt nu dat panden kraken illegaal is en bestraft wordt met een effectieve gevangenisstraf.

DE WERELD VEROVEREN

Dankzij de sluiting van de haven van Antwerpen (1585) kan Nederland haar positie op wereldvlak verstevigen onder leiding van zeevaarders als Barentsz, Hudson en Tasman.

De Indische Compagnieën

In 1597 keren drie Amsterdamse schepen terug uit Java. De verhalen van de zeevaarders en de exotische vracht (waaronder peper) wakkeren de ondernemingsgeest van de Hollanders aan. Ze besluiten een compagnie op te richten die het monopolie krijgt over scheepvaart en handel in deze regio en beschikt over militaire onafhankelijkheid en het recht contracten te onderhandelen met de heersers van de verre landen. Op 20 maart 1602 wordt de **Vereenigde Oost-Indische Compagnie** (VOC) opgericht, waarvan het bestuur wordt overgedragen aan de Heren XVII, die zes steden uit de republiek vertegenwoordigden. De VOC wordt gefinancierd door rijke kooplieden en kleine aandeelhouders en weet zijn rivalen te overschaduwen. Tussen 1602 en 1791 (datum waarop de compagnie werd opgedoekt) verscheept ze een miljoen Europeanen aan boord van 4785 vaartuigen en 2,5 miljoen ton goederen. In 1619 vestigt de VOC zijn hoofdkwartier in Batavia (Jakarta – gesticht door Jan Pieterszoon Coen) en plant ze handelsposten in heel Azië en aan de Kaap de Goede Hoop (voorgangers van de Afrikaners). In 1621 wordt de **West-Indische Compagnie** (WIC) opgericht om te kunnen concurreren

met de handelsmarkten in Afrika en Amerika. Ze wordt geleid door de Heren XIX en vestigt zich in Noord-Amerika (onder meer in het latere New York), de Caraïben, Suriname en de Goudkust (Ghana), en stort zich volledig op de slavenhandel en het kapen van Spaanse schepen...

Het pakhuis van Europa

De activiteiten van de compagnie zorgden mee voor de ontwikkeling van Amsterdam die dan zijn **Gouden Eeuw** beleeft (economische en demografische expansie, ontwikkeling van de kunst). De stad krijgt een beurs (1607) en een bank (1609), twee embryo's van het latere kapitalisme. Amsterdam wordt de belangrijkste Europese grootmacht op vlak van economie en zeevaart. Atlas, die de wereld torst op de gevel van het koninklijk paleis, (📍 blz. 58) is het symbool van de dominante positie van deze handelsstad! Producten uit Europa (metalen, stoffen, leder, bier, wijn) en Azië (opium, suiker, thee, zijde, edelstenen, kruiden) worden er verhandeld. 60 % van de vracht betreft kruiden: kaneel uit Ceylon, muskaat uit de Molukken, kamfer uit Taiwan enz.

De achteruitgang start in de 18de eeuw wanneer het uitgestrekte koloniale rijk te groot wordt om te besturen en de concurrentie te hard.

📍 **Tropenmuseum** (blz. 105), **Scheepvaartmuseum** (blz. 110), **West-Indische Huis** (blz. 88) en **Oost-Indische Huis** (Oude Hoogstraat 24, in de rosse buurt).

Vertaling	Valérie Maes
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Corbis
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Amsterdam Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Hoofdreductie	Anne Teffo
Uitgevers	Florence Dyan (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Guylaine Idoux, François Sichet, Mélanie Cornière, Sandra Darbé, Reanaud Dechamps, Vincent Follet, Serge Guillot, Laurence Ottenheimer, Delphine Storelli, Julie Subtil
Cartografie	Gaëlle Bouthier, Stéphane Anton, Michèle Cana Stadsplattegronden op basis van de gegevens van TeleAtlas - © TeleAtlas 2012
Met dank aan	Roger Strijland (Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen), Hélène Bouchoucha, Didier Broussard, Mathieu Bourdenet

© Michelin, 2013

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2014

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Gids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenegids@lannoo.be	De Groene Gids Lannoo Nederland Postbus 614 6800 AP Arnhem degroenegids@lannoo.nl
---------------------	---	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2014/45/200 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-1180-6